

STANISŁAW CIELĄTKO z Liszyna h. Ciołek

(zm. 1451 r.)

Był synem Jana z Liszyna (na Mazowszu, w powiecie plockim) oraz bratem Jana Cielątki, łożnego królewskiego (1426–1430), i Mikołaja, plebana w Jaśle. Pieczętował się herbem Ciołek. Już jako scholastyk kolegiaty sandomierskiej wpisał się w semestrze letnim 1429 r. do *Metryki* Uniwersytetu Krakowskiego i podjął studia na Wydziale Sztuk Wyzwolonych. Zaledwie po kilku tygodniach nauki około Zielonych Świąt (15 maja) został wypromowany na bakałarza *artium*, zaś w następnym roku na św. Gawła (16 października) uzyskał stopień magistra, co dowodzi, że przed oficjalną immatrykulacją studiował już sztuki wyzwolone, prawdopodobnie w Krakowie lub za granicą. Po dopełnieniu statutowego obowiązku dwuletnich wykładów (*biennium*) na Wydziale Sztuk Wyzwolonych Stanisław Cielątko rozpoczął studia z prawa kanonicznego, które zwieńczył przed kwietniem 1442 r. stopniem doktora dekrétów i wówczas został członkiem Kolegium Prawniczego.

Dnia 25 kwietnia 1442 r. został wybrany na rektora uniwersytetu i pełnił ten urząd przez trzy kolejne kadencje do połowy października 1443 r. Po raz czwarty rektorem został 16 października 1445 r. i kierował wszechnicą do końca kwietnia następnego roku. W czasie tej ostatniej kadencji sprawował również funkcję wicekonserwatora (obrońcy) praw i przywilejów uniwersytetu. Jako rektor Stanisław Cielątko cieszył się dużym autorytetem wśród mistrzów. W końcu czerwca 1442 r. doprowadził

Dokument wymieniający Stanisława Cielątko jako sędziego polubownego, uwierzytelniony m.in. jego pieczęcią (AUJ dypl. perg. 110)

wraz z profesorami prawa kanonicznego Jakubem z Zaborowa i Janem z Dąbrówki do ugody z Dominikiem, opatem mogińskim i zarazem konserwatorem praw oraz przywilejów uniwersytetu w sprawie prawa patronatu i prezenty na beneficjum kościoła św. Anny w Krakowie. Rektor i mistrzowie uzyskali wtedy prawo prezenty, tj. wskazania spośród członków uniwersytetu osoby na wspomniane beneficjum, zaś opat miał ją zatwierdzić. W styczniu 1443 r. uczestniczył też w promocji Tomasza Strzępińskiego na doktora teologii. Wielokrotnie angażował się w sprawy istotne dla uczelni, a dotyczące m.in.: beneficjum w kaplicy Ofiarowania NMP w katedrze krakowskiej, związane z Kolegium Prawniczym (1444), oraz przyznania Michałowi z Szydłowa, doktorowi dekretów, prebendy św. Marii Magdaleny i kanonii w kapitule krakowskiej po śmierci profesora prawa Jakuba z Zaborowa (1449). Ponadto uczestniczył w 1449 r. w zebraniach wszystkich profesorów wszechnicy, na których podjęta została decyzja o usunięciu bakałarza dekretów, Jerzego z Michmicza, z Kolegium Prawniczym i uniwersytetu za podstępne uzyskanie promocji bakałarskiej. Z kolei na zgromadzeniu ogólnym mistrzów uniwersytetu 25 stycznia 1450 r. Stanisław Cielątko brał udział w rozstrzygnięciu sporu o miejsce wśród doktorów teologii na Wydziale Teologii, który toczył się między Pawłem z Krakowa a Janem z Dąbrówki. Zgromadzenie profesorów potwierdziło pierwszeństwo Jana z Dąbrówki na Wydziale Teologii przed augustianinem Izajaszem Bonerem i wspomnianym Pawłem z Krakowa. Na liście profesorów prawa kanonicznego z 1450 r. Cielątko został wymieniony na drugim miejscu po Michale z Szydłowa.

Pozauniwersytecka działalność Stanisława Cielątki wiązała się głównie z posiadanymi prebendami kościelnymi: scholasterią sandomierską (1429–1451) oraz kanonią przemyską (1450–1451). Pełnił on również funkcję komisarza arcybiskupa gnieźnieńskiego Wincentego Kota i nawet po jego śmierci w 1448 r. prowadził do końca rozpoczęte sprawy sądowe. Wraz z bratem Mikołajem w 1446 r. wzniosł w Jaśle murowany kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP po spaleniu przez Węgrów poprzedniej drewnianej świątyni.

Nie zachowały się informacje źródłowe o dziełach oraz bibliotece Stanisława.

Zmarł między 27 czerwca a 2 listopada 1451 r.

Concl. Univ. nr 9, 11, 15; CDUC II nr 111, 113, 121; MUK 1400–1508 s. 35 [P200], 145 [29e/005], 193, 195, 198, 209; NKP 1402–1541 s. 206 [29/18], 207 [30/40]; Pietrzyk Poczet s. 70; L. Poniewoziak, *Pralaci i kanonicy sandomierscy w okresie średniowiecza*, Toruń 2004, s. 302–303; M. Zwiercan, *Stanisław Cielątko z Liszyna* PSB, t. 42, Warszawa–Kraków 2003, s. 49–50.

Krzysztof Ożóg